

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

Deze week is *Mijn weekblad* geheel gewijd aan weemoed over de teloorgang van de poëzie. Het is een ontboezeming die ik graag inruil voor een betere visie.

Herman Gorter (1864-1927)

De teloorgang van de ware poëzie

Ik schrijf het toch maar een keer op, mijn mening over de moderne poëzie. Hedendaagse dichters dwalen als nomaden door wouden van woorden. Ze zwerven er rond als daklozen zonder vaste woon- of verblijfplaats. Soms slaan ze een tentje op, maar meestal slapen ze in de open lucht, verzamelen nu en dan wat associaties, maar tot heel veel regels leidt dat niet.

Dat is wel eens anders geweest. Ooit werden in dit woud van woorden tempels en paleizen gebouwd. Dat begon al in de grijze oertijd met de *Ilias* en de *Odyssee* van Homerus. Het werd voortgezet met het *Nibelungenlied* in de Middeleeuwen en *La divina commedia* van Dante in de tijd van de renaissance. Dat waren paleizen waarin je einde-loos kon ronddwalen.

Maar ook later werden er door de dichters van de negentiende eeuw prachtige bouwwerken neergezet, villa's en landhuizen. Een van de laatste grote bouwers was Herman Gorter met zijn fameuze gedicht *Mei* waarvan iedereen de beginregels kent: *Een nieuwe lente en een nieuw geluid*:

De laatste die nog zo'n villa durfde bouwen was Bertus Aafjes, wiens *Voetreis naar Rome* na de oorlog vele herdrukken beleefde. Maar toen was het ook gedaan.

't Is niet alleen de omvang van hun werken die ik bewonder. Meer nog gaat het mij om hun vakmanschap, de beheersing van rijm en ritme, van klank en echo. Helaas, het is voorbij. Zo wordt niet meer gedicht.

Laat ik als afsluiting van dit weemoedige betoog dan maar een fragment opnemen uit de *Mei* van Gorter. Het is een ontboezeming over de liefde die ondanks het ouderwetse taalgebruik mij nog altijd aanspreekt.

*Weet iemand wat op aard het schoonste is,
Het allerschoonste? welks gelijkenis
Hij ziet in alles wat hem vreugde geeft?
Waarom hij lief heeft wat rondom hem leeft?
Het is waarom het kuiken zoekt de hen,
Het kind de moederborst, waarom ik ben
Bang voor de winter en de herfst, de nacht
Van 't jaar - waarom een jong kind niet de pracht
Der sterren liefheeft, wel een vlam en vuur
Van een wit kaarsje - met een klaar getuur
Ligt hij op 't kussen wakker, lang en met
Zijn ogen volgt hij 't waaiend flikkren, het
Vlammetje brandt nog in zijn dromen voort.
Het is waarom zang en muziek bekoort,
Maar marmar mij verschrikt en witte kleur,
Ik rode rozen liefheb en de geur
Van blinkend fruit en verf van donzig ooft.
Het is waarom een meisje een man beloofd
Te stoven in haar armen en verlangt
Naar 't warme mooie huw'lijksuur, ze dankt
Hem voor zijn liefde, of hij anders kon.
Het is vuur, de warmte, 't is de zon.*

Tja, ik ben nu eenmaal een oude man die in het verleden leeft.